

Ribiči na koncu sveta

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE: GAL KUŠAR

»V USHUAJI MORAŠ OBVEZNO POSKUSITI CENTOLLO.« MI JE REKEL ZNANEC V BUENOS AIRESU. USHUAJA JE GLAVNO MESTO NAJJUŽNEJŠE PROVINCE OGNJENA ZEMLJA V ARGENTINSKI PATAGONIJI. S 54° JUŽNE ZEMLJEPISNE ŠIRINE IN LE 1.000 KM ODDALJENA OD ANTARKTIKE SE NAHAJA TAKO REKOČ NA KONCU SVETA. OD NENASELJENE ČILSKÉ PATAGONIJE JO LOČUJO VALOVITE VODE BEAGLOVEGA PRELIVA, KJER ŽIVJO CENTOLLE – VELIKE RAKOVICE (LITHODES SANTOLLA). V USHUAJI NI RESTAVRACIJE, KJER RAKOVIC NE BI IMELI NA JEDILNEM LISTU.

Dogovorjen sem bil, da v petek obiščem ribiča v Ushuai, v soboto pa grem v Puerto Almanzo, 70 km oddaljeno ribiško vas.

Ribič Jorge Eblin me je že čakal pred Pescadero del Beagle, ki se nahaja v predmestju Ushuae. Sivolas, z nekajdnevno brado in pristržnimi brki, v petdesetih letih je izgledal kot živ portret Ernesta Hemingwayja. Vkrčala sva se na njegovo barko Tio Elviro in Jorge si je oblekel zaščitno ribiško obleko. Nato sva odplula do boje, kjer je s pomočjo vrtla dvignil vršo. V njej je mrgolelo velikih rakovic! Samce, večje od 12 cm, je prebral v posebno vrečo, manjše samce in vse samice pa je vrget nazaj v morje. Vršo je napolnil z vabo, starimi ribami, in jo spustil nazaj v morje. Pri polaganju vrš je pomembno poznavanje morskega dna, saj se vrša pri nepazljivem polaganju lahko prevrne na glavo, tako da rakovice ne morejo vanjo. Jorge mi je se povedal, da vrše pregleduje na dva dni, če to le dopušta zelo muhasta vreme. Če je ulov dober, vršo položi nazaj na isto mesto, če pa je slab, poskusi srečo drugod. Območja, kjer se zadržuje največ rakovic, se namreč spreminjajo čez leta, odvisno od razmnoževalnega cikla, hrane, vrste morskega dna, temperature vode in smeri ter jakosti morskih tokov. Med pospravljanjem barke mi je Jorge pojasnil, da lahko lovijo centolle le v vrše. Od leta 1975 je lov v stoječe mreže

prepovedan, saj veliko podmorskih rakovic zaradi nastalih poškodb ni preživel po vrnitvi nazaj v morje. Leta 1979 je argentinska vlada prepovedala ribolov v Beaglovem prelivu z namenom obnove populacije. Leta 1981 so prepoved odpravili, vendar je ribolov na centolle ostal v domeni malih ribičev. Med povratkom v mesto z njegovim starim terenskim vozilom je Jorge ponosno povedal, da ima dva sinova. Zaposlena sta v podjetjih, kjer iz komponent, uvoženih iz Kitajske, sestavljajo klimatske naprave. Pohvalil se je, da jim gre dobro, saj ima v družini vsak svoj avtomobil.

Puerto Almanzo je dopolnilo izgledalo kot opuščeno ribiško naselje z nekaj vikend hiškami. Na obali sem opazil naplavljenno množico kot palec velikih mrtvih rakcev. Razen ribiča, ki je pri baraki pripravil vrše, ni bilo videti žive duše. Potem pa sta se le pripeljala dva možaka in začela pripravljati gumenjak. Izkazalo se je, da Umberto in Pancho nista ribiča, temveč školjkarja, ki bosta v zalivu zasidrala betonske kolute za gojenje klapavic. Umberto je razložil, da je mrtve rakce pobila marea roja (rdeča plima). Gre za vrsto alg, ki se ob ugodnih pogojih tako razmnožijo, da obarvajo morje krvavordeče. Ko se to zgodi, tudi klapavice niso užitne in jih ne smejo prodajati. Nato sta školjkarja odplula.

RIBIČI

